E-kirje komission neuvottelumandaatista: lisäpöytäkirja konfiskaatiosta (E 29/2024 vp)

Lakivaliokunta 3.5.2024
Erityisasiantuntija Maria Hauptmann, oikeusministeriö

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Tausta

- Varsovan yleissopimus koskee rikoksen tuottaman hyödyn rahanpesua, etsintää, takavarikkoa ja menetetyksi tuomitsemista sekä terrorismin rahoittamista
- Varsovan yleissopimus hyväksyttiin 16.5.2005
  - Vuoden 2005 jälkeen rikoksella saatujen varojen takaisinhankinnassa on havaittu uusia haasteita
  - Lisäpöytäkirja tehostaisi varojen takaisinhankintaa ja helpottaisi kansainvälistä yhteistyötä
- Euroopan neuvoston asiantuntijakomitealle on annettu tehtäväksi valmistella lisäpöytäkirja rikoksella saatujen varojen takaisinhankinnasta

Komission neuvottelumandaatti

- Komissiolle ehdotetaan annettavaksi lupa neuvotella EU:n puolesta lisäpöytäkirjaa
- Komissio katsoo, että sillä on yksinomainen toimivalta neuvotteluun
  - Komission mukaan nykyinen unionin lainsäädäntö on suurelta osin päällekkäistä neuvoteltavan lisäptk:n kanssa ja voi siten vaikuttaa tai muuttaa unionin sääntöjen ulottuvuutta
- Lisäpöytäkirja sisältäisi todennäköisesti määräyksiä:
  - menetetyksi tuomittujen varojen jakamisesta kansainvälisissä tapauksissa
  - varojen hallinnoinnista
  - kansainvälisestä yhteistyöstä

Neuvotteluohjeet

- Neuvotteluprosessi
  - Neuvottelut ovat avoimia, osallistavia ja läpinäkyviä perustuen vilpittömässä mielessä tehtävään yhteistyöhön
- Neuvotteluiden yleiset tavoitteet
  - Varmistettava yhteensopivuus muun unionin lainsäädännön kanssa (mm. uusi konfiskaatiodirektiivi, jonka voimaantulo keväällä 2024)
- Neuvotteluiden sisältö, mm.
  - Varmistetaan jäädytettyjen ja menetetyksi tuomittujen varojen tehokas hallinnointi
  - Varmistetaan varojen tehokas jäljittäminen ja tunnistaminen

Suomen kanta

- Rikollisin keinoin hankittujen varojen takaisinsaannin ja menetetyksi tuomitsemisen tehostaminen on tärkeää
  - Hallitusohjelmassa on myös rikoshyödyn menettämiseen liittyviä tavoitteita
- Suomi pitää perusteltuna komission osallistumista EU:n puolesta neuvotteluihin lisäpöytäkirjasta
  - Suomi pitää kuitenkin tarpeellisena arvioida, onko unionilla kaikilta osin yksinomainen toimivalta
- Komissiolle annettavat neuvotteluohjeet ovat lähtökohtaisesti asianmukaiset

Käsittelyn aikataulu

- <u>Lisäpöytäkirjan valmistelu Euroopan neuvostossa (EN)</u>
  - Valmistelu alkaa EN:n asiantuntijakomiteassa 29.5.2024 ja päättyy vuoden 2025 loppuun mennessä
- <u>Neuvottelumandaatin käsittely EU:ssa</u>
  - Neuvottelumandaattia käsitellään EU:n neuvostossa huhti-toukokuun 2024 aikana
  - Pyrkimyksenä on, että neuvottelumandaatti on hyväksytty EU:ssa ennen lisäpöytäkirjan valmistelun käynnistämistä EN:ssa